

İŞTİRAK

Sene 1, Numero 19, 26 Ağustos 1326 Perşembe

Sahib-i İmtiyaz ve Müdür-i Mesul
Serbest İzmir Gazetesi Sahibi

Hüseyin Hilmi

Directeur Husein Hilmi
Muharriri Namık

Mu posta seneliği 40 kuruş
Mu posta altı aylığı 20 kuruş

Mekâtib ve Evrâk-ı Vâride Nuruosmaniyyede (Hürriyet) Matbaasındaki Daire-i Mahsusaya
Gönderilmelidir

Fiyatı 20 Paradır

Memalik-i Ecnebiye için Seneliği 12 ve Altı Aylığı 8 Franktır

Milletim Nev-i Beşerdir Vatanım Ruy-i Zemin

Sosyalizm Efkârının Mürevvicidir

Journal Socialiste ICHTIRAK

Tebrik

....teşrif eyleyen ramazan-ı şerifi bilcümle İslam kardeşlerimize tebrik etmeyi İştirak gazetesi bir vazife-i mukaddese addeder.

Osmanlı Sosyalist Fırkası

Maksat-ı tesisi gerek dâhili ve gerek harici bilumum amelesinin yekdiğeriyle münasebette bulunmasını temin ve avamın mevki-i siyasi ve içtimaisini ıslah suretiyle bilcümle sermayedaran cemiyetini bir cemaat-ı umumiye ve müştereye tahvil eylemek ve merkez-i umumisi şimdilik Nuruosmaniye'de Hürriyet Matbaası denmekle maruf daire-i mahsusada olmak üzere bu kere Osmanlı sosyalist fırkası namıyla bir cemiyet teşkil edildiği ve keyfiyetin hükümete ihbarıyla mukabilinde cemiyetler kanunun altıncı maddesini muvafık olduğuna ve hükümetin tasdik-i resmisine iktiran eylediğine dair tasdikname ahz edilmiştir.

Cemiyetin program beyannamesi gelecek nüshada aynen derç olunacaktır.

Türk Matbuatlarının Serfirazları ve Vilhem'in Cesareti

Türk matbuatını şu son zamanlarda gözden geçiren zevat-ı **kiram** meskur gazetelerin öyle bir giryah-ı şahsiyete **saptıklarını** ve daha doğrusu bir takım sevk-i muhtelif ve hafiyenin taht-ı tesirinde kaldıklarını hissetmişlerdir ki gazetelerde ezcümle Tanin, İkdam, Tercüman'dan ibaret olsa gerektir. Zira bunların herhangi günkü bentleri sütunları hatta havadisi bile mütalaa edilecek olursa olsun görülür ki her satırında daima gazez daima nefsaniyet kokuları intişar etmektedir. İşte şu halleri gören ve esasen hürriyet-i matbuatın ne demek olduğunu daha henüz anlayamayan bir kısım ahalemiz matbuatın yegane vazifesi ayna-i emeli matbuat nazırı mutlaka gazez iftira ihtirasat-ı siyasiye neticesi

olarak birer varak pare-i şahsiyat bulunduğuna ve bu suretle on para vererek gazete diye aldıkları koca koca kağıt parçalarının adeta birer pezvir ve tahkirname olduklarına kanaat-ı vicdaniye hasıl etmeleri pek de bağıt değildir. Hâlbuki bizim bildiğimize göre matbuatın vazifesi menfaat-i amme hukuk-u amele menafi-i vatan terakki-i millet çarelerinin istihzardan ibarettir. Esasen işte bunun için değilmidirki ükema ve şüeramızdan büyük bir zat:

Erbab-ı kalem marifet-i amaz-ı imamdır.

Adap-ı iman muhasıl feyz-i kalemdir.

Diyerek bu fikri izah etmek istemiştir. Lakin mateessüf söyleyelim ki bugün alem-i matbuatta gazez çehre-i endam eden ve kendilerine refikası meyanında epeyce mühim bir mevki temin eden bu gazetecilerimiz de muharrirlerimiz de hiçbir zaman burası nazar-ı taimle alınmamış ve yahut bazı esbabın hululetine binaen alınmamış ve yalnız...mulagatlarla her sabah veya her akşam alemlerini bizar eylemekte ve nihayet terbiye-i milliyemize büyük bir darbe hayat-ı içtimaiyemize azim bir noksanıyet kondurmakta bulunmuşlardır. Lakin bizi kalbimizden kopup gelen bir sada pek ziyade düşündürüyor ve buna da cevap vermekten aciz bırakıyor. İşte o da acaba bu hay hay şahsiyet daha ne zamana kadar sürecek? Bu muharif olanlara adalet ne vakit kalkacak? Vazife-i hakikiye-i matbuat kaç sene sonra takdir olunacak? Gibi suallerden ibarettir. İşte biz bu suallerin cevabını yine self el arz gazetecilere muharrirlere havale edelim de asıl maksadımız olan ve şu sözleri de yazdırmaya bir vesile çıkaran Tanin'e gelelim:

Bu muhafaza ve gazezkar gazeteyi okuyanlarca malumdur ki Tanin'in her sözü gazez her yazdığı muarız ve muhaliflerine adattır. İşte buna delil olarak da...günkü nüshasında her nedense hüviyetini meydana çıkarmayan ve yalnız yıldız pervertlerinden olduğu imzasından anlaşılan bir muharririn üç yıldız imzasıyla gazeteler krallar sernamesi altında karaladığı sözler gösterilebilir. Bakınız bu mülevves sütunlardan mürekkep olan Tanin şu sernameler altında neler yazmak istemiş? Bunun için işte bendin mukaddimesini şuracığa aynen yazalım ve muhterem karilerimizle birlikte okuyalım da bu bapta bir fikir ve karar edelim:

Biz gazeteciler artık istersek bundan sonra kollarımızı kopartarak yürüeyebiliriz. Fakat evvel emirde Almanya imparatoru Wilhem hazretlerine takdim-i teşekkürat edeyim:Sütun-u ceraitte köhne cihanın istiknah garaitle iştilal edenler bir hafta kadar evvel öğrenmişlerdir ki bilmeme nereden gelen bir telgraf bize yeni bir haber veriyordu.:Almanya imparator bilhassa son zamanlarda Almanya'da pek çok gürültü etmeye başlayan sosyalistler aleyhinde bir gazete çıkarmaya ve ser muharrirliğini de bizzat kendisi deruhte etmeye karar vermiş! İşte şimdi teşekkürümün sebebini anladınız zannederim. İmparator hazretlerinin velev ... isal etmemiş olsalar dahi fikirlerinden böyle bir tasvirin gölgesi bile geçmiş olsa yine biz gazeteciler için mucip-i iftihar bade-i şeref ve şandır. Bir imparatoradan bir meslektaş!

İşte ey kariler Tanin bu sözleriyle ne demek istiyor biliyor musunuz? Türkiye'de intişar etmekte bulunan ve sosyalistliğin meruc-u efkarı olan iştilak gazetesi aleyhine yeni bir muhalif daha çıkacak. Ve binaen aleyh onun hukuk-u ameleyi müdafaa etmekte bulunan mukaddes sesini kendi ...gazetehanesi Wilhem'in de tesmakat-ı hükümdaranesi ile Osmanlılara doğrutmayacakta güya sosyalistliğin türkiye2de tecelli etmeyecek veyahut tehirine sebep olacak ve binaenali zalik kendileri çobansız köy bulmuş misali istedikleri gibi oynayacak ve karşılarında hiçbir muarız hiçbir muhalif bulmayacak. Halbuki Tanin eğer kendi iddiası vechile hürriyetperver meşrutiyet...olsa idi hiçbir zaman bu suretle icale-i kalem etmeyecek ve bu gibi yazıları gazetesine asla sokmayacak idi. Zira müdafaa ettiği ve meslektaşlığına nailiyeti ile iftihar ettiği gazeteci Wilhem daha geçenlerde Yonesburg'da bir nutuk irad ederek onda hükümdarlık makamını milletten daha kavil ve hakimiyet-i hükümdariyenin hakimiyet-i milliyeden daha ali olduğunu ve hükümdarların hakk-ı hakimiyeti efrad-ı milletten ve meclis-i mebusandan değil belki ecdattan aldığı söyleyerek bu sebeple 17 ve 18. asır-ı miladilerde meydana çıkan hukuk-u semaviye mesleği ...mafevk el tabi hukuk-u semaviye nazariyeleri ...bugünkü yirminci asır medeniyetinde de yeniden ihyasına çalışacak derecede bir küstahlıkta müstebitlikte bulunan on beşinci Lui'nin 1870 tarihindeki emirnamesinde munderic ve daha o zaman bile millet tarafından galiyen merdut ve mecruh bulunan bizim tacımız cenab-ı hak tarafından ihsan edilmiştir. Kanun vaz etmek hakkı bize aittir. Sözüne itbağ etmek isteyen nim müstebit bir imparatoradan başka bir şey değildir.

Biz şurasına temcib ve teessüf etmekten kendimizi alamadık ki Almanya ve bütün Avrupa'da bu mesele üzerine bilumum matbuatın Wilhem'e karşı şedit el mail taarruzatta takidatta buldukları halde bizim ve vurdumduymaz istibdattan alan kurtulamaz olan ve hala devr-i istibdat meddahlığıyla

kasideciliğiyle iftihar eden Türk matbuatımız müstesnalari yok değil müdafaa nerede olan imparatorlara yaltaklanmaktan krallara şak şakçılık etmekten başka bir şey yapmıyorlar. ve nihayet böyle bir hükümdarın hukuk-u ameleyi alınının teriyle gözünün nuruyla çalışan işçilerin muhik ve meşru haklarını mahvetmek üzere çıkarmak teşebbüsünde bulunduğu bir gazeteyi daha şimdiden alkışlamaktan haya etmiyorlar. İşte biz burada sırası gelmişken imparatoru şu hareketinden dolayı bütün Osmanlı sosyalistleri namına protesto eder ve tenkidatta bulunan bilumum medeni gazetelere de teşekküratımızı takdim eyler ve nihayet bizim müfteris Tanin'e de bilhemkarilikten kurtulamayarak sosyalistleri tahkir ile hukuk-u ameleyi pay-i mal eylediğinden dolayı teessüf ve telhifler fırlatırız !

Dünyadan Muhabere Kalkabilir ve Düve-i Mevcuda Bir Devlet Haline Gelebilir mi?

Dünyada muharebe kadar şayan-ı nefrin beşeriyet için muharebe kadar badu garuşin bir şey var mıdır? Hadim-i insaniyet olan insanların aynı zamanda hadim-i beşeriyet olmamalarını akliselim nasıl tecviz ve kabul edebilir? Dünyadan muharebenin kalkmasını arzu etmeyecek hiçbir insan hiçbir sahip-i fikir ve izan tasvir olunabilir mi? Şüphe yok ki hayır!

Fakat akvam-ı medeniyet arasında muharebenin devam ettiği insanların muharebeden nefret etmekle beraber yine bir taraftan bu tarik-i harabiye girdiği sad hazar teessüfle müşahede olunmaktadır. Heyhat!

Acaba dünyadan muharebe kalkabilir mi? İşte bir mesele-i içtimaiye ki cidden... Tetkiktir. Nazar-ı mütalaaya alınması uzun uzadıya muhakeme edilmesi lazımdır. Bu bir maraz-ı içtimaidir ki tedavisi beşeriyetin bu marazdan tahlis edilmesi iktifa eder. Biz de şu makale-i muhtasarımızda bu meseleyi mühimeyi tetkik etmek varit-i hatır olan bazı mütalaatımızı dermeyan eylemek istiyoruz:

Muharebenin kalkabilip kalkamayacağını tetkik ve tayin için evvel emirde muharebeyi tevlit eden sebepleri muharebeden beklenen neticeleri hâsıl edeceği menafi ve mazarratı bada muharebenin kalkmasıyla hâsıl olacak faidle kalktığı halde münasebet-i beynelmilelin alacağı şekli nazar-ı mütalaaya almak lazımdır.

Muharebeyi tevlit eden sebepleri etraflıca tetkik edebilmek için biraz evvela kurunu kadimeye ircaı nazar etmek lazım gelir. O vakit insanların birer yırtıcı hayvandan hiçbir farkları yoktu. Birbirlerini boğar öldürür kim zayıf ise ezilir kim kavi ise galip gelirdi. Hele akvam-ı muhtelif arasında münasebet o derece vahşiyane o derece hazizane idi ki bir kavmin efradı diğer bir kavmin efradını düşman canı bilir onları bir insan değil bir canavar olmak üzere telakki ederdi.

Akvam-ı kadime için muharebe demek adeta kendilerine muzır ve muhalik bir takım hayvanat-ı vahşiyi avlamaktan mahvetmekten başka bir şey demek değildir.

Muharebelerde esir edebildikleri adamları hayvanlar gibi en ağır işlerde istihdam ederler ve hatta bazen elleri bağlı olarak katletmekle mahzuz oluyorlardı. İnsanların bu hali kurunu-vustaya kadar devam etti fakat git gide herkesin insan olduğu birbirinden farkları bulunmadığı kendi menfaatlerini temin için diğerlerinin malına tecavüzün memleket zapt etmek için bir takım yerleri harabe zara çevirmenin yüzbinlerce insanların bir anda mahvını intaç eden muharebelerin pek münasebetsiz şeyler olduğu biraz anlaşıldı. Ve rast gele muharebe edilmemek fikri bir dereceye kadar tamim etti. Bu suretle muharebeler de evvelkilere nispetle biraz tahdit edilmiş oldu.

Daha sonraları tedricen medeniyet terakki ettikçe hukuk-u düvele ait bir takım kaidelerin derece-i elzemiyeti anlaşılmaya başlandı. Ve münasebet nihayet akvam düzele düzele hali hazırdaki şekle girdi.

Şimdi bütün devletlerin arzuyu yeganesi daima sulh arzu bulunmaktadır. İki devlet beyninde bir mesele zuhur ettiği zaman her iki taraftan murahaslar tayin olunur. O meselenin sulhen tesviyesi için son derece gayretlerde bulunulur. Mesail muğlaklaşır ve sulhen tesviyesi kabil olamayacak bir şekil alırsa mael teessüf o zaman muharebe edilir. munsafane ve adalet cuyane bir surette halline uğraşır da

sulhen tesviye edilemeyen meseleler hiç yok gibidir. Bad-ı ihtilaf olan mesailin bu surette halledilemeyişlerine sebep ya bir devletin haksız mutalebat ve tecavüzatı veya bir iki diplomatın ihtirasat-ı şahsiye ve infialat-ı nefsaniyelerinden başka bir şey değildir.

Bir devlete diğer bir devletin tecavüzü vuku olmadıkça hiçbir vakit muharebe vuku bulamaz. Çünkü mütecaviz olmadıkça müdafaaya hacet yoktur.

Demek ki muharebe umumiyetle tecavüzi ve tedafii olmak üzere iki kısma ayrılır. Tecavüzi hareket eden milletler alel ekser kuvvetli müdafaaya halinde kalanlar da zayıftır. Neticede de ekseriyetle kuvvetli zayıfı ezer galip gelir. Yani bu suretle vahşi bir hayvanı taklit etmekten başka bir şey yapmış olmaz. Tecavüzi hareket eden devletin emeli: ya tevsii mülk etmek yahut zayıf bulunduğu milletin üzerinde bir takım imtiyazat ve hakkı hakimiyet kazanmak veya bir kıtanın ticaretinden istifade etmek ahalisini tebaası efradı meyanına ithal etmekten ibarettir.

Bir kere düşünülün memleket kazanmak bir diğerinin hakkı sarhini elinden almak vesaire için binlerce ailenin milyonlarca ciğerparelerini evlat u ayalini aguşlarından koparırcasına çekip alarak onların bir müddet-i kalile zarfında mahv ve nabut olmalarına razı olmak ne kadar büyük vahşet ve medeniyeti hazıra için ne derecelerde mucip şen ve ar bir keyfiyettir.

İnsal-i salifenin bunca asırlardan beri döke geldikleri kanlarla kirlenmiş olan tarih-i insaniyetin hiç olmazsa bundan sonra pak sahaifle teşkiline gayret edeceğimiz yerde yine kırmızıya boyamak da devam edersek insaniyet-i müstakbele bize lanet hun olmaktan geri durmaz.

Bir kedinin bir kuşu yakalayarak parçalayacağı zaman kemal-i tehalükle onu kurtarmak için şitab ediyoruz da hem cinsimizden iki koca ordunun hem de hayvan-ı vahşi gibi değil medeniyetin hak ve vazifenin hukuk-u medeniyenin neler demek olduğunu bilir ve pek güzel takdir eder iki orduyu insaniyetin birbirini parçalamalarını mahvetmelerini meşru görüyoruz. Kariininim vicdanlarına müracaat ederek sorarım? Bir adam diğer bir adamı öldürmekle ne yapmış olur? Şüphesiz onun binayı vicdanı yıkmış yaşamak hakkını selb ederek katili olmuş olur. Şu halde muharebelerde birbirlerini öldüren insanlar da yek diğerinin yaşamak hakkını selb etmiş ve binaenaleyh hemcinslerinin katili olmuş olmazlar mı?

Fikirlerimin yanlış telakki edilmemesini temenni ederim. Biz şimdi kalkıp ta muharebe fenadır binaenaleyh artık muharebe etmeyelim. Hukuk-u milliyemiz pay mal edilirse aleme ders-i ibret olmak üzere müdafaaya eylemeyelim demiyoruz. Vatan her şeyden muazzezdir. Bir santimetre ... yerine bile tecavüz vuku bulsa kanımızın son damlasına kadar uğraşarak onu müdafaaya etmek en mukaddes en büyük vazifemizdir.

Fakat şunu demek istiyoruz ki kuvvetliler acizlere karşı haksız bir surette tecavüz ederlerse hem vicdanlarına hem de insaniyete karşı mesul kalırlar.

Bir devlet ne derece kuvvetli olursa olsun yine başka bir devlete tecavüz etmekten içtinap etmeli fikri temellük ve hırsı cihangiranedan vazgeçmelidir.

Mabadi var.

Sosyalizm Tarihindan Bir Yaprak

Feyz-i meşrutiyet ile beraber memleketimizde her türlü efkâr-ı insaniye içtimaiye ve siyasiye yer bulmaya başlamıştır. Çünkü devr-i elim-i istibdatda insan değil hemcinsinin mevcudiyetini muhafaza etmek için teşebbüsatta bulunmak şöyle dursun, kendi mevcudiyet-i hayatiyesinden bile emin değil idi.

İlan-ı hürriyetin memleketimize ithal eylediği efkar-ı ... biri de şüphesiz ki sosyalizmdir. Sosyalizmin akaid-i diniyede mevcut olup olmadığını tetkik bu acizin nembazasıyla kabil-i tetkik

değildir. Bu aciz yalnız Fransa edibayı meşhuresinden ve akademi azasından Emil Faki'nin 1907 de sosyalizmle sosyalizm Namındaki eserini mütalaa ederken kariin-i Osmaniye için muvafık gördüğü bazı efkar ve mütalaatı makale makale yazmaktan başka bir şey yapmayacaktır.

.... Kitap sosyalizm nedir? 'İnsanlar arasında müsavat-ı hakikiyeyi temine matuf fikirdir.' diye cevap veriyor. Binaenaleyh gerek insanları mahuzur-u kanunda müsavi yapmak ve gerek herkesin hakimiyeyi milliyeye aynı derece ve aynı şerait tahtında iştirakini temin etmeğe say eyleyen her meslek erbabı az çok sosyalisttir. Fakat kuvvayı tabiiye kuvvayı insaniye kuvvayı fikriye kuvvayı maneviye beyninde mevcut olan adem-i müsavatı tahrife kalkışmak müfret bir fikr-i müsavattucyaneyi irae eder ise de artık bu gibi mesalik erbabına sosyalist denilemez farz-ı mahal olarak bu nevi imtiyazatın ilgasına hadim olan vesait mevcut olsa dahi yine bunlar hiçbir hal ve zamanda sosyalizmin sadr-ı tetkikat ve münakaşatı dahiline giremez. Bu nevi müsavatsızlıklar tabii olup sosyalizm yalnız gayri tabii ve zayı olan müsavatsızlık ve haksızlıkları diyar-ı ademe atmaya cehd ve ikdam eyledi ve eylemektedir. Ve bunun için en birinci arzusu yegane emeli insanların hal-i hayatlarında malik olacakları şeylerin ebedi bir surette yek diğerine müsavi olması veyahut hiçbir kimsenin hiçbir şeye malik olmayarak her şeyin cemiyete ait olmasıdır.

Bu suretle kabul olunan sosyalizm pek eski olmakla beraber ez manayı hazıraya gelinceye kadar insaniyetin malum olan tarihinde mücadelat hayr-ı tacuyanesiyle hiçbir suretle kabil-i kıyas olmayan pek az bir mevki işgal eylemiştir.

İlk evvel biz sosyalizm efkârını Eflatun'da görmekteyiz. Fakat Hakim-i Şahire isnat olunmayan efkar pek mübalağakarane olup tabiat-ı esasiyeleri az çok tahrif ve tağyir edilmiştir. Eflatun mütefekkirinin gayesi: her şeyi müşterek olacak bir cemiyet teşkil etmek olmalıdır. Fakat Cumhuriyet Republik namındaki eserinde kendi Cumhuriyetini arzusuna muvafık teşkil ettiği zaman bir suret-i umumiye komünter müştereke de tesis eylemeye penâşhaz lakin Cumhuriyetinin başında hiçbir şeye malik olmayacak ve hatta aralarında zevceleri bile müşterek olacak bir sınıf-ı içtimai teşkil eylemeyi de unutmaz. Fakat bu sınıf ahalinin umumundan teşkil eylemez. Belki asilzadegandan mürekkep olur . Lakin kendilerini muhterem ve kuvvetli göstermek için bazı tarik-i mezhebiye erbabı gibi her türlü mülkiyet alayış ve tantanadan uzak tutarlar. İşte Yunan-ı Atik'in parlak ve muhteşem tarihi içinde sosyalizme dair tesadüf olunan efkar ve teşebbüsat bundan ibarettir.

Tarih-i Atik'in sahifeleri dikkatlice karıştırılacak olursa görülür ki Asaninler⁸ dahi komünist idiler fakat böyle olmakla beraber hiçbir vakit görülmemiştir ki vaaz ve nasihatlerinde kendi sabilerini komünizm efkarını nazariyatını tatbik teşvik ve tahrik etsinler. Bunlar adeta kurun-u vusta tarihinin hunin mütalaaasında tesadüf ettiğimiz Fransiskan ve Benediktinlere bir dereceye kadar teşbiye olunabilirler. Ve aralarında bir şahsiyet-i müştereke bir şahsiyet-i umumiye teşkil ederlerdi. yani sırf kendileri için komünist idiler. Bunların teşkilatını gözünüzde daha iyi tecessüm ettirmek ister iseniz azaları hiçbir şeye malik olmayan bir zirai sendika tasvir ediniz. İşte bir manastır işte bir isanın cemiyeti.

Eğer komünist cemiyetlerinin bir misalini görmek ister isek bu iyidir. Fakat sosyalistlerin fikri gayeleri bu değildir. Sosyalistler isterler ki komünizm efkarı bütün bir millete tatbik olunsun ve zaten kendileri kemal-i muvaffakiyetle tatbik olunabilir itikadındadırlar. Ve kitle-i umumiyeden ayrılıp da komünizm efkarını yalnız aralarında mevki-i icraya koymak niyetinde bulunanların katiyen aleyhindedirler.

İşte muhterem karilerim gazetemizin hacmi esasen pek küçük olduğundan ve Emil Faki'nin üçyüzü mütecaviz sahifelik eserini bir makaleciğin havsala-i Sığdıramayacağımdan gelecek nüshada görüşmek üzere şimdilik orvuvar.

Ayvansaray- 14 Ağustos 226

⁸ Makabiler zamanında mevcut olup meslek-i mezhebiyeleri ilk havariyuna çok sebye olan bir Musevi tarik-i mezhebiyesine mensup adamlardır.

Mektep-i Hukuk üçüncü sınıf talebesinden

Yako Şael

Hakaik-i İctimaiye, Yer ve İnsan

YER VE İNSAN mabat

Buna şüphe yoktur ki kazanılan servetin hak ve adalete muvafık olup olmaması mevcut olan kavanin ve nizamata tabi bir keyfiyettir. Mesela bir gün bir hâkim kendi keyfince bir kanun vaz eder ki memlekette kimsenin tütün ve tönbeği ticaret etmeğe hakkı yoktur: Tütün ticareti inhisar tahtındadır. Ortaya bir reji kumpanyası çıkar. Bu inhisar sayesinde külliyyetli servet kazanır. Şimdi hiçbir sosyalist bu rejiye demez ki 'ey reji gel senin kazandığın serveti paylaşalım' lakin sosyalistlerin ve alelumum cemaatin hakkı var ki hükümetten böyle gayri adilane kanunların lağvını talep etsinler.

Bugün cihanı kaplayan sosyalizme velvelesi kavanin ve nizamata hakkındadır. Yoksa kimsenin bu güne kadar kazanmış olduğu mal ve servet hakkında değildir.

Bakalım sosyalistlerin yer ve toprak hakkındaki efkar ve nazariyatları neden ibarettir: cemaatin ihtiyaç gösterip istihlak edeceği mevadı müctemaen hasıl etmek gibi bir esas-ı maddiyeye müstenit usul-ü ictimaiye sosyalizm derler. Sosyalizme maişetinin esasları iki unsurdan ibarettir ki biri efradın ittifak ve ittihadından teşkil eden cemaat ya cemaat diğeri de iktisap-ı ictimaiye-i servettir. Cemaatin iktisap-ı ictimaiye-

İ servete olan nispeti hayatın gıdaya maksadın vasıtaya olan nispeti gibidir. Acaba iktisap-ı ictimaiye-i servetin esasları nedir? Ekonomi politik yani ilmi iktisada göre iktisap-ı ictimaiye-i servetin esasları mesaidir. Yani emek ve zahmettir. Ancak ihtiyacı beşeriye vuku olan hasılat ve mamulat-ı maddiyeye destrest olmak için mesai yani say ve zahmet vesait-i maddiyeye yani alet ve edevat-ı istihsalîyeye muhtaç bulunur. İşte bu vesait-i maddiyenin başlıcasını yer ve toprak olup fabrika maşinleri gibi alet ve edevat ise ikinci derecede gelir. Sosyalist kaidesince olan iktisap-ı ictimaiye-i servette mezkur vesait ve alet-i istihsalîye umum cemiyetin kendi malı olmak şarttır. Halbuki vesait-i iktisabîyeyi mülkiyet nokta-i nazarından bugünkü cemiyet-i beşeriye muhtelif sınıflara taksim olunmuştur.

Mabadi var.

TÜSTAV